

YEREL DEĞERLERİN SANATTA ESİN KAYNAĞI OLARAK KULLANIMINA BİR ÖRNEK: TROİA SERGİSİ*

AN EXAMPLE OF USE OF LOCAL VALUES AS INSPIRATION IN ART: TROİA EXHIBITION

Doç. Mehmet Fatih KARAGÜL
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
E-mail: fkaragul@comu.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p>Anahtar Kelimeler: Sanat, tasarım, esin, heykel, Troia</p> <p>DOI: 10.26809/joa.2018548622</p>	<p>Günümüzde çağdaş sanatçılar için, sanat eseri tasarım ve üretiminde esin kaynağı olarak kullanılacak verilere ulaşmanın eskiye oranla giderek zenginleşmeye ve kolaylaşmaya başladığı söylenebilir. Özellikle Anadolu toprakları, ev sahipliği yapmış olduğu medeniyetlerle ve onların arkalarında bırakmış oldukları zenginliklerle, sanatçılara esin kaynakları oluşturmaktadır. Geçmişte üretilen sanat eserlerine baktığımızda, temel konuların arasında mitoloji ve dinin yer aldığı kaçınılmaz bir gerçektir. Antik Troia kenti de mitolojisi ile dünya edebiyatı için çok önemli bir yer almakta, batı edebiyatının başlangıcının Troia'yı ele alan İlyada efsanesi ile başladığı bilinmektedir. Hal böyle iken, İlyada ve Troia'yı konu alan sanat eserlerinin sayısının da bir hayli fazla olduğu görülebilmektedir. Devam eden arkeolojik kazılar ve gerçekleşen yeni keşifler ışığında, Troia ile ilgili bilgiler her geçen yıl zenginleşerek artmaktadır. Böylelikle, elde edilen verilerin yeni sanat eserlerine dönüştürülmesi de kaçınılmazdır. Bu sergide Troia'ya ait mimari yapılar, tabakalaşma, yıkım ve direnişe ait unsurlar plastik olarak ele alınarak sütrüktürel bir anlayışla şekillendirilmiştir. Heykellerde farklı yüzeylerin bulunduğu monotonluktan uzak biçim zenginliği ile her açıdan farklı bir görünüm izlenebilmektedir. Troia sergisindeki temaların, yerel kaynakların kullanılarak, ulusal boyuta ve ardından uluslar arası boyuta taşınarak kültürümüzün temsili noktasında önemli bir işlevi yerine getirdiği söylenebilir. Bu noktadan hareketle, gerçekleştirdiğimiz bu sergiye ait eserlerin fikrîsel anlamda oluşum, tasarım ve üretim aşamalarına ait sürecin, sanat yapıtı üretimi noktasında günümüzde umut verici bir örnek olduğu görülmektedir.</p>

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Keywords: Art, design, inspiration, sculpture, Troia</p>	<p>Today it can be said that for contemporary artists, reaching the resources that can be used as a source of inspiration in the design and production of artworks is becoming richer and easier than ever. Especially the Anatolian lands constitute the inspiration for artists with the civilizations which they have hosted and the richness they have left behind. When we look at artworks produced in the past, it is an inevitable fact that the mythology and religious issues are among the main subjects. The ancient Troia city is also very important for world literature with its mythology, it is known that the beginning of western literature begins with the legend of Iliad, which deals with Troia. While this is the case, it can be seen that</p>

*Bu çalışma, 19-21 Nisan 2018 tarihlerinde Çanakkale/TÜRKİYE'de gerçekleşen 2. Uluslararası Rating Academy Kongresi: Umut temalı kongrede sunulmuş aynı isimli bildirinin gözden geçirilmiş halidir.

DOI:

10.26809/joa.2018548622

the number of works of art about Iliad and Troia is quite high. In the light of ongoing archaeological excavations and new discoveries, information about Troia is getting richer every year. Thus, it is inevitable to convert the obtained data into new works of art. In this exhibition, stratification and the architectural structures of Troia, elements of demolition and resistance considered as plastic and are shaped by a structural understanding. With a non-monotonic form richness of different surfaces on the sculptures, a different view can be seen from every angle. It can be said that the themes in the Troia exhibition have been carried on national and international scale using local resources and fulfilled an important function in the representation of our culture. From this point, it can be seen that this exhibition's which we have realized, the process of formation, design and production phases in an ideological sense, is a promising example at the point of production of artworks today.

1.GİRİŞ

Bu çalışmada kişisel olarak gerçekleştirilen Troia temalı çalışmalar ve üretilen plastik eserler sonucunda şekillenen “Troia” adlı heykel sergisinin oluşum süreci, arka planı ve nedenleri hakkında bilgiler yer almaktadır. 8-25 Şubat 2018 tarihleri arasında İstanbul Galata D’art Galeride gerçekleşen sergi öncesinde süregelen 21 yıllık alt yapı çalışması, kronolojik olarak kısa başlıklar halinde açıklanmıştır. Ardından Troia’nın sanat eseri üretiminde ilham kaynağı olarak bu verilerin nasıl kullanıldığı hakkında yapılan açıklamalar ve sergiye dair bilgiler yer almaktadır.

2. TROIA ÇALIŞMALARI

1997 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamladığım “Hitit İmparatorluk Çağı sonuna Kadar Anadolu’da Figür Kullanımı ve günümüzdeki Seramik Yorumları” adlı yüksek lisans tez çalışması için, Troia ile ilgili ilk çalışmalara teorik olarak 1994 yılında başlandı. Tezdeki bu araştırmalardan bir kısmını oluşturan, Troia kökenli figüratif seramiklerin bir kısmını araştırmada kullanıldı. Sonraki yıllarda belli bir döneme kadar gerçekleştirilen figüratif şekillendirme anlayışında, Troia kökenli örneklerin etkileri bulunmaktadır (Karagül, 1997).

2002 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamlanan “Seramik Yüzey Kaplamalarında Modüler Çözümler ve Mimaride Uygulama Alanları” adlı Sanatta Yeterlik tezi için (Karagül, 2002), 1997 yılında başlanılan Troia mimarisi ile ilgili teorik araştırmalara devam edildi. Tezde antik mimaride kerpiç kullanım ile ilgili araştırmalar gerçekleştirildi, bu paralelde, Troia ören yerinde o dönem halen şekillendirilmekte olan kerpiçleri üretim inceleme ve bu kerpiçle bir yapının rekonstrüksiyonunu yerinde inceleme olanağı sağlandı. Troia mimarisi ve kalıntıları ile ilgili gerçekleştirdiğimiz araştırma ve çalışmalar, sonraki yıllarda tarafımda üretmiş olan heykellerimin oluşumunda önemli rol oynamıştır.

2002 yılında tuğla birimlerin dizilişleri ve bunlarla oluşturulabilen örgü teknikleri araştırılırken farkına varılan modülasyon ve bunun sağladığı avantajların, farklı mimari bezemelerde rahatlıkla kullanılabildiği, özellikle Ege kültüründe kullanılan meander motifinin, tasarımlarda esin kaynağı olarak güncel sanatta da kullanılması gerekliliği üzerine çalışmalara başlandı. Meander kelimesinden türeyen Skamender (Karamenderes) nehri Çanakkale il sınırları içinde olup, nehre ait tarih öncesine kadar geriye giden mitoslar, Troia ile de bağlantılıdır. Ne var ki günümüzde bu nehir aşırı kirlilik nedeniyle tehlike altındadır. Kimi heykellerde detay olarak abartısızca kullanılan menderes motifi ile farkındalık yaratılarak, konunun akıllarda kalabilmesi için küçük de olsa bir katkı sağlamaya çalışıldı.

2004 yılında M. Berrin Kayman ile birlikte, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi El Sanatları Araştırma Merkezi ve döner sermaye aracılığıyla gerçekleştirilen BAP projesi çerçevesinde, Çanakkale Arkeoloji müzesinde yer alan Troia kökenli sipiralli çömlek ve depas amphikypellonlardan esinlenerek, sertifikalı anı objesi üretimi gerçekleştirildi.

2006 yılında Troia antik kentine komşu olan Tefikiye Köyü ilköğretim okulunda gerçekleştirilen, "Çocuklarla Sanat Günleri" projesine katılım sağlandı (Aynalı Pazar s.17). Bu kapsamda, öğrencilere seramik ve sanatla ilgili sunumlar gerçekleştirilerek, aralarında Troia'nın da olduğu Anadolu'nun farklı antik kentlerindeki figüratif seramik örneklerle ilgili bilgiler aktarıldı, öğrencilerle seramik çalışmaları yapılarak, bir öğrenci sergisi açıldı.

2008 yılından beri Troia, özellikle de Anadolu'nun antik mimari planı olan ve Troia'da da kullanılmış olan "megaron" planı ile ilgili mimari heykel çalışmaları gerçekleştirilmeye başlandı. Aynı yıl "Uluslararası 45. Troia Festivali" kapsamında Berrin Kayman'la beraber Uluslararası Seramik Çalıştayı düzenlenerek, bu çalıştayda katılımcı diğer sanatçılarla beraber İlyada, Troia ve figüratif seramikleri ile ilgili heykeller üretildi. Bu eserlerin tümü Çanakkale Belediyesince muhafaza edilmektedir.

2009 yılında "Singapore Art Show, Wessex Estatae Art Colony" kapsamında davetli olarak katılan Joyce Loo aölyesi demonstrasyonunda, Troia atından esinlenerek antropomorfik kaplar üretildi (Chan, s.1).

2010 yılında antik Troia kentini yağmalayan Akha ordusunun kullandığı "Trireme" adlı gemilerin, Türkiye'deki yorumlanarak tasarlanmış ilk heykeli şekillendirildi. Bu heykel ilk kez 2014 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde "World Universities Congress" kapsamındaki "Protecting Cultural Heritage" başlıklı sergide (Katalog 1: 15), daha sonra 2014 yılındaki "Hellespont" adlı kişisel sergide teşhir edildi (Katalog 2: 14,15) ve versiyonları üretmeye devam edildi (Katalog 10, s.14, 15, 16, 30). 8. Ulusal UAUSS Tuz ve Anagama Fırın çalıştaya, şekillendirilen Trireme adlı heykelle katılım sağlandı. Malatya Battalgazi belediyesinin düzenlediği "Kervansaray Buluşması" adlı çalıştaya Troia atından esinlenerek üretilen heykeller ile katılım sağlandı. M.Berrin Kayman'ın Yüksek Lisans tez danışmanı olarak, Troia'da adı geçen Polyxena hakkında Master tezi tamamlandı (Kayman). Tez sonunda konuyla bağlantılı eserler heykel sergisi olarak teşhir edildi. Jacksonville A.B.D de düzenlenen 2. Uluslararası Türk Festivalinde Troia atından esinlenerek heykeller üretildi ve sergiledi. (Url-1)

2013 yılında Çanakkale Muavenet-i Milliye galerisinde gerçekleşen "Antikite" adlı kişisel sergide Troia temalı ilk mimari heykeller sergilendi. Uşak Belediyesi'nin düzenlediği "Sanat Aşkı" karma sergisine katılarak Troia temalı heykeller sergiledi (Katalog 3, s.43). İzmir Kedi Art Galeride gerçekleşen "Antikite II" adlı kişisel sergime Troia temalı heykel ve panolar sergilendi. Bu sergi için ilk kez bir Troia atı heykeli şekillendirildi (Karagül, s.86). 5. Uluslararası Egeart Sanat günlerine davetli sanatçı olarak, Troia'nın Roma dönemine ait yorumlanan "Limes" adlı heykel ile katılım sağlandı (Katalog 4, s.87). Aynı yıl düzenlenen "Cluj International Ceramics Bienalle" CICB 2013 sanatçısı olarak, Troia'nın Roma dönemi konut mimarisinden esinlenerek üretilen "Villa" adlı heykelle bianele katılım sağlandı (Katalog 5, s.62).

2014 yılına ARTE İstanbul sanat galerisinde "Hellespont" adlı kişisel sergide Troia temalı heykeller sergilendi (Katalog 2). Bu sergi için, Troia'nın katmanlarından esinlenerek 203 cm. yüksekliğinde kâğıt katkılı porselenden "Tabakalaşma" adlı heykel şekillendirilmiştir.

2015 yılında Hür Teşebbüs Sanat Grubunun ilk sergisi olarak İstanbul Antik Otel Sarnıç Galeride, Troia temalı panolar sergilendi. İzmir Kedi Art Galeride "An" adlı Hür Teşebbüs Sanat Grubu sergisinde Troia temalı heykeller sergilendi (Katalog 6). "IX. Uluslararası

Katılımlı Seramik Kongresi" Sergisine Troia temalı şekillendirilen heykel ile katılım sağlandı. "5.Uluslararası Gölcük Seramik Sempozyumu" sergisine, Troia'nın rampalı yolu ve kutsal sunak alanından esinlenerek üretilen, "Mabet" adlı çalışma ile katılım sağlandı (Katalog 7 s.40). "Mehmet Nuri Göçen Uluslararası 2. Seramik Çalıştayına" katılarak Troia'nın yağmalanmasında Akha ordusunun kullandığı triremelerden esinlenerek üretilen ve sergilenen gemi heykeli ile katılım sağlandı. Aynı yıl "Piran'da düzenlenen 16.th International Extempore" etkinliği sergisine Troia mimarisinden esinlenerek üretilen "Kule" adlı çalışma ile sağlandı. 2015 yılından beri, yüksek lisans tez danışmanlığı yürütülen Nevin Efe'nin "Troia Kültürünün Takı Tasarımında Porselen Malzeme ile Yorumları" adlı çalışması devam etmektedir.

2016 yılında Polonya'nın Kalisz şehrinde Adama Mitzkevic Üniversitesince düzenlenen "Creativity in Art and Art Education" Sempozyumunda sunulan "Antrophomorphic and Zoomorphic Design Problems on Traditional Çanakkale Ceramics" başlıklı bildiri monograf olarak yayınlandı (Karagül, 2016). Bu bildiride Troia atı ve geleneksel Çanakkale seramikleri arasındaki bağ üzerinde duruldu. Uluslar arası Letonya Seramik Bienaline, Troia'nın odeon mimarisi ve seramik tripodlarından esinlenip özgün bir sentez oluşturarak üretilen "Odeon Kule" adlı heykelle bianel sanatçısı olarak katılım sağlandı (Katalog 8, s.48). Çanakkale Korfman Kütüphanesinde "Monokrom" adlı Hür Teşebbüs Sanat Grubu sergisinde Troia temalı heykeller sergiledim. (Katalog 9, s.29-33). Yunanistan'ın Midilli adasında 20. si düzenlenen uluslararası "Panlesvian Ceramic Exhibition" da Troia savaşı sonrasını anlatan Odesya mitosunda yer alan "Kiklop ve Hephaistos" heykelleri sergilendi.

2016 ve 2017 yıllarında İstanbul'da düzenlenen "Toprağa Ses Ver" sergilerine, Troia temalı şekillendirilen heykellerle katılım sağlandı. 2017 yılında Çanakkale'de Rating Academy tarafından düzenlenen Bilim, Kültür ve Sanatta Güzeli Arayış Kongresinde "Seramik Tasarımında Güzeli Arayış Sürecinde Yerel Değerlerin Esin Kaynağı Olarak Kullanımı" adlı bildiri sunuldu. Bu bildiride Troia mimarisinden esinlenerek üretilmiş olan mimari heykellerin tasarım ve üretim süreci detaylarıyla açıklanmıştır (Karagül 2017a, s.141-146). Bulgaristan'da düzenlenen Uluslararası Varna Sanat ve Tasarım Sempozyumunda Berrin Kayman'la birlikte, "Seramik Heykel Tasarımında Mimari" başlıklı bildiride, Troia mimarisinin, heykel tasarımında ne şekilde değer alabileceğini bildiri olarak örneklerle sunuldu. Aynı yıl ARTE İstanbul tarafından düzenlenen Artis in Residence kapsamında, ilk kez Troia ile ilgili bronz çalışmalara başlandı. Antik Troia kentine ait yorumlanan sembolik 3 farklı bronz kent anahtarı ve antik örneklerden esinlenerek üretilen kendi tasarımı olan Troia hançeri bronz malzeme ile şekillendirildi. "Gemi Biçimli Seramiklerin Geçmişi ve Bugünü" başlıklı yayınlanan makalede, tarih öncesinden günümüze gelişen teknolojiye paralel olarak şekillendirilmiş olan seramik gemiler açıklanmaya ve sanatla bağ kurulmaya çalışılmış, bunlar arasında yer alan triremelere de değinilmiştir (Karagül, 2017b, s.41-54).

2018 yılında 08-25 Şubat tarihleri arasında İstanbul'da D'art Galeri'de "Troia" adlı kişisel heykel sergisi 21 parçalık eserle gerçekleştirildi. A.B.D'nden yayın yapan Radio Anatolia'nın "Nalanca" Sanat programının konğu olarak, Troia Sergisi ve sergilenen heykellere dair radyo programına katılım sağlandı. Troia'nın önemi ve sanatta esin kaynağı olarak kullanımına dair bir röportaj gerçekleştirildi.

Halen Berrin Kayman ile birlikte Quercus Troiana ve diğer Çanakkale meşelerinin kupula küllerinin seramik sırlarında kullanımı ile ilgili Ar-Ge çalışmaları sürdürülmektedir.

3.TROIA HEYKEL SERGİSİ

Aşağıdaki satırlarda, sergiye dair tematik metni hazırlayan Berrin Kayman'ın kaleminden, serginin anlamlı bir özeti yer almaktadır. Bu metinde epik olarak anlatılanların tümüne ait detaylar, sergi bütününde plastik olarak betimlenmeye çalışılmıştır.

"Troas'ın Troia'sı", kurban oldu Afrodit'in güzelliğinin uğruna... Hem özde, hem sözde bir güzelliğin ardından, kuşandı tunçtan silahlarını saçları uzun Akhalılar. Aşkın öfkesiyle, düştüler kıvrık gemileriyle deniz aşırı yollara. Nice asil kanla suladılar bereketli toprakları. Adaklar adandı; toprakları, denizleri, kanla şarap rengi yaptılar. Şölenlerle depasları doldurup sundular, yüce tanrılarına. Yakarken, yandılar, küllerinden Troia atı olup, yeniden doğdular! Hiçbir güce teslim olmayıp doğaya sığınarak, göğe yükselen Troialı canlar, yerin dokuz kat altından gururla varlığını haykırır dünyaya... Hikâye bu ya işte; yüzyıllardır dilden dile, sert rüzgârlarla gelenlerin, bereketli toprakları, kanlı topraklara dönüştürürken yaşadıkları yaşattıkları... Ne uğruna? Aşk! Vatan! Hayat! (Katalog 10, s.2)

Bu sergi "Troia 2018 Yılı" ile ilgili değildir. Sergi tarihinin 2018 yılına denk gelmesi tamamen tesadüf eseridir. Sekiz yıl önce Troia temalı ilk heykeller şekillendirmeye başladığında haliyle "2018 Troia Yılı" fikri yoktu. Troia adıyla bir sergi açma fikri 2016 yılında Çanakkale Belediyesi'ne tarafımızca verilen ve Seramik Müzesinde açılması planlanan sergi dilekçesi ile resmiyet kazanarak kayıt altına alınmıştır, maalesef talep kabul görmemiştir. Ayrıca henüz Troia müzesi inşası devam ederken, müzenin tamamlanması sonrasında açılış töreninde gerçekleştirilmesi arzu edilen Troia Sergisi açma yönünde, Çanakkale Arkeoloji Müzesine sunulan talep dilekçesi ile pekişmiştir. Ne var ki, nihayetinde bu sergi Vilayetten verilen olumsuz yanıt nedeniyle Çanakkale'de gerçekleştirme imkânı bulamamıştır.

Yıllar boyunca dağarcıkta biriken veriler, Troia ören yerine defaten yapılan gezi ve gözlemler, akademik olarak yazılmış, makale, tez ve kitapların incelenmesiyle oluşan birikim, yaratıcı güçle birleşerek, somutlaşabiliyor. Bu durum kişisel olarak Troia kapsamında sınırlı kalamaz elbette. Sanat üreticilerinin uzun yıllar bir konu üzerinde çalışmaları, benzer diğer alanlarda da olduğu gibi, bir noktaya varınca kaçınılmaz olarak bir dışa vurum gerçekleştirebilmekte.

Troia serginin öncüsü olarak adlandırabilecek "Hellespont" adlı sergi Arte İstanbul galerisinde 2014 yılında gerçekleştirilmişti. Troia temalı heykellere dair ilk örneklerin bir kısmı da bu sergide porselen ve gre malzeme ile şekillendirilerek teşhir edilmişti. Sergide teşhir edilen heykellerin bir kısmının üretilmesinin sekiz yıl önce başlamış olduğu gerçeğinden hareketle, sergideki heykellerin bir kısmının pişirimleri de son ana kadar devam etmiş, katalog basılırken de bu süreç devam ettiğinden, çalışmaların bir kısmı maalesef yalnızca sergide yer alabilmiştir.

Şekil 1: F. Karagül, Depas, 2018, pekişmiş çini ve porselen, 21 cm., 1250 °C.

Şekil 2: F. Karagül, Troia kap, pekişmiş çini ve porselen, 12x24 cm., 1250 °C.

Troia'ya dair mimari yapılar, tabakalaşma ve yıkıntılar, objelerle ilgili seramik ve bronz malzeme ile ilgili üretimler bu sergide teşhir edilmiştir. Sergi için ayrıca birer adet depas ve altın sos kabı yorumu teşhir edilmiştir. Altın sos kabı gemi biçiminde düşünülerek özel bir kap olarak yorumlanmıştır. Depas ise, Troia'da bulunan yerel bir depasın oranlarına sadık kalınarak, kişisel inşacı bir üslupta şekillendirilmiştir.

Bu sergi özünde kişisel bir dışa vurumdur. Arkeoloji ve mitolojiden beslenen, kültürel mirasa önem ve değer veren bir sanat üreticisinin ifade aracıdır. Aynı zamanda “Batı” özentisi olmadan, yerel değerleri kullanarak yerelden ulusala ve uluslararasına ulaşabilme sürecinin pratik bir uygulamasıdır. Sergide kavram yoktur, form vardır, hacim vardır, malzeme vardır. Terminolojik kavram kargaşası da yoktur. Kavramsal sanat, yerleştirme, minimalizm... gibi terimlere yer verdirecek, yorum yapabilecek bir durum da yoktur.

Bu sergi ayrıca “yerel değerler kullanılarak tasarım ve heykel nasıl yapılır” dersinin uygulamalı kısmıdır. Sergide yer alan heykellerde, mimarlar için değil ama sanat üreticileri için strüktür ve konstrüktivizm dersi de vardır. Güzele ulaşma sürecinde tasarımda asimetrik denge oluşumu, dengesizlik içindeki dengenin nasıl çözümlenebileceği gibi konular da çamur malzeme ile uygulanmıştır. Çağlar boyunca güzele ulaşabilmek için simetrik denge kullanılmış ve halen kullanılmakta olsa da, kolaya kaçmak yerine, bu yöntem, sergideki çalışmalarda tamamen reddedilmiştir. Her zaman asimetrik dengeden yana bir tutum izlenmiş, mümkünse dengesizlik içindeki dengeye ulaşılmaya çalışılmıştır. Böylece motonluktan uzaklaşılır.

Sergideki eserlerde iki boyutluluk ya da iki boyuta sıkışmak zorunda kalmış heykeller yoktur. Önü, arkası, sağı, solu ve hatta altı ve üstü olan; kimi zaman 6 ayrı noktadan 6 farklı ifadesi olan heykeller vardır. Çoğunlukla kimse merak edip bakmaz ama ya bakarlarsa diyerek heykellerin alt ve üst görünüşleri de tasarlanarak şekillendirilmeye çalışılmıştır. Evet, bu sergideki heykellerin bazılarında alt görünüş de önemsenerek şekillendirilmiştir. Çünkü, günün birinde bu heykellerin büyük boyutlu, mimari yapılar olarak inşa edilebileceği ütöpik de olsa varsayılarak, bu detay kurgulanmıştır.

Şekil 3: F.Karagül, Yıkıntı, 2018, Pekişmiş çini ve porselen, 24 cm., 1250 °C., Sait Özdil Koleksiyonu.

Bu sergideki heykeller ne poşete ne de keçeyle sarılmış, formu gölgeleyecek renkler ve tekniklerle de dekore edilmemiştir. Olabildiğince yalın tonda beyaza yakın bir renk kullanılarak malzemenin doğallığı ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Malzeme ise ağırlıklı olarak seramik ve ardından bronzdur. Olmayan biçimleri zengin göstermek adına, raku ve sagar gibi tekniklerin ardına sığınmadan, tekrar eden anlamsız kalabalık betimlemelerin ardına ise hiç

saklanmadan, tasarımda kullanılan zıtlık, denge, doku, tekrar, ritim gibi basit kelimelerle ifade edilebilecek, yaratıcılık ve hayal gücü vardır.

Ayrıca bu sergi için özel olarak tasarlanan bir Troia atı önerisi vardır, var olan fiziksel iki örneğe ek olarak. Günümüzde bir örnek Troia ören yerinde, Hollywood imalatı olan diğeri ise Çanakkale kordonunda yer almaktadır ve her ikisi de bu sergideki at gibi birer hayal ürünüdür. Bu at heykelinde, İlyada efsanesinde değinilen, Akha ordusunun sahilde yanan gemilerinin kerestelerinde yararlanılarak atın üretildiği fikrini desteklercesine, görsel bir etki sağlanmasına çalışılmıştır.

Şekil 4:F.Karagül,Troia atı,2018, Pekişmiş çini ve porselen,24 cm., 1250 °C.,Cengiz Akıncı koleksiyonu

4. SONUÇ

Bu sergide İlyada vardır, değişik bir anlatımla. Troia'nın birbirine karışmış katmanları, mimarisi, megaronu, tapınağı, atı ve yıkımı, kent anahtarı, Hektor'un hançeri, Priamos'un depası ve Akhilleus'un kurbanları. İstilacı ve direnişçi gemileri vardır, ışığıyla, gölgesiyle, malzemesiyle, hacmi ve dokusuyla; dürüstçe ve meydan okurcasına... Agamemnon yağmacı krallardan biri iken efsanede, Çanakkale savaşları sırasında başka bir istilacı olarak gemi şeklinde gelmiştir Hellospont kıyılarına. Buradan hareketle sanayi devrimi sonrası detayların yansıtılmaya çalışıldığı bir başka gemi biçiminde çıkar sergide izleyicilerin karşısına.

Şekil 5: F.Karagül, Trireme (Agamemnon), 2018, Pekişmiş çini ve porselen, 66 cm., 1250 °C.,

Bu sergiden ayrılırken, İlyada'ya dair ne uzun saçlı Akhalar kalır akılda, ne de ölmüş kahramanlar adına yakılan ağıtlar, ama görebilen her gözün İlyada'ya dair bir görüntü oluşur belleğinde. Bu sergiden önce “Hellespont” vardı “Troas”a dair, sonrasında ise “Apollon Smintheus”.

KAYNAKÇA

- CHAN R. (11 Eylül 2009) “Art Collony Opens To The Public”, My Paper, Life Style, s.1
- KARAGÜL, F. (1997) “Neolitik Dönemden Hitit İmparatorluk Çağı Sonuna Kadar Figüratif Seramiğin Gelişimi ve Çağdaş Yorumları” M.S.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.Lisans tezi
- KARAGÜL, F. (2002) “Seramik Yüzey Kaplamalarında Modüler Çözümler ve Mimaride Uygulama Alanları” M.S.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlik tezi
- KARAGÜL, F. (2016) "Antrophomorphic and Zoomorphic Design Problems on Traditional Çanakkale Ceramics", Creativity in Art and Art Education Symposium, Adama Mitzkevic Üniversitesi, Polonya, s. 79-88
- KARAGÜL, F. (2017a) “Seramik Tasarımında Güzeli Arayış Sürecinde Yerel Değerlerin Esin Kaynağı Olarak Kullanımı” Bilim, Kültür ve Sanatta Güzeli Arayış Kongresi, s.141-146
- KARAGÜL, F. (2017b) “Gemi Biçimli Seramiklerin Geçmişi ve Bugünü” Journal Of Awareness, 2017/2, s.41-54
- KAYMAN M.,B. (2010) “Çanakkale Arkeoloji Müzesinde Yer Alan Polyksena Lahdindeki Sahnelerin İncelenmesi ve Seramik Malzeme İle Yorumlanması” Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Y.Lisans tezi
- Katalog 1. “Protecting Cultural Heritage” (2010), World Universities Congres, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, s.15
- Katalog 2. “Hellespont” (2014) Fatih Karagül kişisel sergi, Paragraf Basım, İstanbul s.14,15
- Katalog 3. “Sanat Aşkı” (2013) Uşak Belediyesi, s.43
- Katalog 4. “5. Ege Art” (2013) Ege Üniversitesi, İzmir s.87
- Katalog 5. Georgescu M., Hirido V. (Ed) (2013), “Cluj International Ceramics Bienalle”, Romanya
- Katalog 6. “An” (2015) Kedi Sanat Galerisi, Hür Teşebbüs Grup sergisi, İzmir
- Katalog 7. “5.Uluslararası Gölcük Seramik Sempozyumu” (2015) sergisi, Kocaeli, s.40
- Katalog 8. “Latvia International Ceramic Bienalle” s.48
- Katalog 9. “Momokrom” (2016) Hür Teşebbüs Sanat Grubu Sergisi, Çanakkale s.29-33
- Katalog 10. “Troia” (2018) Fatih Karagül kişisel sergi, D’art Galeri, İstanbul, s.2
- Aynalı Pazar, “Çocuklarla Sanat Günleri” 21 Mayıs 2006 Pazar, Yıl 4, sayı 158, s.17
- Url-1.www.canakkaletravel.com/haber-abd8217de-canakkale-seramiklerini-tanitti.html (28.04.2010)